

2018

ZÁKLADNÝ SYLABUS
PRE KOMISIONÁLNE SKÚŠKY
Z PREDMETU SLOVENSKÝ JAZYK
A LITERATÚRA
PRE ŽIAKOV, KTORÍ SI PLNIA POVINNÚ
ŠKOLSKÚ DOCHÁDZKU NA ŠKOLÁCH
MIMO ÚZEMIA SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

METODICKÝ POKYN PRE REDUKCIU
POŽADOVANÝCH VÝKONOV VZDELÁVACÍCH
ŠTANDARDOV PREDMETU

Autori:

Mgr. Dagmara Smalley

B.A.(Hons.) Mária Pacherová

Odborný konzultant:

Mgr. Božena Mizerová

Recenzent:

PhDr. Katarína Hincová, PhD.

OBSAH

Úvod	2
Všeobecné ciele a didaktické princípy.....	4
Ciele a kľúčové kompetencie	6
Vzdelávacie štandardy pre primárny stupeň	10
• Slovenský jazyk a literatúra - 0. ročník	10
• Slovenský jazyk a literatúra - 1. ročník	13
• Slovenský jazyk a literatúra - 2. ročník	16
• Slovenský jazyk a literatúra - 3. ročník	19
• Slovenský jazyk a literatúra - 4. ročník	21
Vzdelávacie štandardy pre nižší sekundárny stupeň	24
• Slovenský jazyk a literatúra - 5. ročník	24
• Slovenský jazyk a literatúra - 6. ročník	27
• Slovenský jazyk a literatúra - 7. ročník	30
• Slovenský jazyk a literatúra - 8. ročník	32
• Slovenský jazyk a literatúra - 9. ročník	35

ÚVOD

Vzdelávacie štandardy v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra pre žiakov plniacich si povinnú školskú dochádzku na školách mimo územia Slovenskej republiky na primárnom a sekundárnom stupni vzdelávania, je pedagogický dokument, ktorý stanovuje výkon a obsah s ohľadom na individuálne učebné možnosti žiakov plniacich si povinnú školskú dochádzku podľa §23 ods. b) zákona číslo 245/2008 Z. z. v znení neskorších zákonov na školách mimo územia Slovenskej republiky. Tieto štandardy boli zostavené na základe Inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu vydaného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, s prihliadnutím na základné ciele a predpisy Európskych škôl (2011-09-D- 47-en-3) a s akceptáciou reálnych možností žiakov plniacich si povinnú školskú dochádzku na školách v zahraničí s minimálnym alebo nulovým prístupom k odbornej príprave v materinskom jazyku. Vzdelávacie štandardy Európskych škôl sú definované dohovorom číslo 597/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje štatút Európskych škôl. V zmysle uvedeného dohovoru vyučovanie na týchto školách nemusí prebiehať v materinskom jazyku žiaka, avšak ukončenie takéhoto štúdia je uznávané na území členských štátov EÚ (článok 5 Dohovoru). To znamená, že toto štúdium je plne ekvivalentné k štúdiu na území Slovenskej republiky a je uznávané bez výkonu komisionálneho preskúšavania (§25 ods. 5 zákona číslo 245/2008 Z. z. v znení neskorších zákonov), pričom štúdium materinského jazyka na uvedenom type školy nie je podmienkou úspešného absolvovania a prípadný rozsah výučby je redukovaný vzhľadom na reálne možnosti štúdia.

Vzdelávacie štandardy zo slovenského jazyka a literatúry sú rozpracované na každý rok primárneho a sekundárneho stupňa. Primárny stupeň je rozšírený o dodatkový nultý ročník vzhľadom na znížené jazykové kompetencie žiakov spôsobené dlhodobým pobytom v zahraničí. Pridanie nultého ročníka priaznivo ovplyvní aj možnosť ukončiť

povinnú školskú dochádzku podľa platných zákonných ustanovení už na úrovni základnej školy.

Štruktúra a obsah učiva sú upravené takým spôsobom, aby vznikol dostatok priestoru na realizáciu všeobecných cieľov vzdelávania, na rozvíjanie kľúčových kompetencií, individuálnych schopností a potrieb jednotlivých žiakov s dôrazom na harmonický osobnostný rozvoj dieťaťa. Pre úspešné dosiahnutie cieľov je potrebné pochopiť jazykové prostredie, v ktorom žiaci žijú, pochopiť odlišnosti jazykového vývinu bilingválnych a multilingválnych detí a skutočnosť, že štúdium materinského jazyka okrem iného zabezpečuje rozvoj ich osobnej, národnej a kultúrnej identity.

VŠEOBECNÉ CIELE A DIDAKTICKÉ PRINCÍPY

Slovenský jazyk je štátnym jazykom v Slovenskej republike, a preto jeho aktívne zvládnutie je spoločenskou požiadavkou. Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra je kľúčovým učebným predmetom primárneho stupňa základnej školy. Cieľom výučby je získavanie kognitívnych (poznávacích), komunikačných, interpersonálnych (sociálnych), emocionálnych (osobnostných) kompetencií žiakov v materinskom jazyku, podporovať osobnostný rozvoj žiakov v širšom spoločenskom a kultúrnom kontexte.

Cieľová skupina žiakov však získava formálne vzdelávanie na školách v zahraničí v jazyku krajiny pobytu. Špecifickosť tejto situácie podmieňuje skutočnosť, že slovenský jazyk sa takto dostáva do pozície porovnateľnej s postavením druhého cieľového jazyka (L2), ktorý nie je materinským jazykom žiakov ani vyučovacím jazykom školy. Vzhľadom na to je špecifikácia cieľov, výber a štruktúrácia učebného obsahu vzdelávacích štandardov ovplyvnená princípmi vyučovania cudzích jazykov. Rovnako v učebnom procese je potrebné používať metódy a techniky vyučovania osvedčené pri výučbe cudzích jazykov plne rešpektujúce individuálne schopnosti, sociálne a jazykové prostredie žiakov.

V tomto procese vzdelávania sa v slovenskom jazyku kladieme dôraz na stimulácie žiakov k aktívnemu učeniu sa a k prebratiu zodpovednosti za vlastný proces učenia s dôrazom na zohľadňovanie individuálnych schopností jednotlivých žiakov. Pri formách vyučovania sa opierame najmä o individuálnu prácu jednotlivca (samoštúdium, práca s knihou, štúdium rôznej literatúry, samostatné štúdium s využitím techniky), v prípade, že je to možné, aj o skupinovú prácu (napr. dobrovoľné doplnkové vzdelávanie vo víkendových vzdelávacích centrách).

Žiaci cieľovej skupiny sú budúcimi občanmi Európy a sveta. Budú nútení čeliť

výzvam čoraz rýchlejšieho rozvoja života. Vzdelávacie štandardy sú preto vytvorené v súlade s princípmi kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie schválených Európskym parlamentom v roku 2006 (Európsky rámec kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie – Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (Úradný vestník Európskej únie L394; http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sk/oj/2006/l_394/l_39420061230sk00100018.pdf).

CIELE A KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Ak vychádzame zo skutočnosti, že vzdelávacie štandardy sú určené pre žiakov plniacich si povinnú školskú dochádzku na školách mimo územia Slovenskej republiky, je v prvom rade potrebné si uvedomiť, že schopnosť žiakov dosiahnuť stanovené ciele je ovplyvnená ich počiatočnou úrovňou ovládania slovenského jazyka. Stupeň ovládania slovenského jazyka pred začiatkom štúdia sa odlišuje podľa jazykového a sociálneho prostredia, podľa úrovne vyjadrovacích schopností žiakov v majoritne používanom jazyku, podľa dĺžky pobytu dieťaťa v zahraničí, ako aj podľa ich vrodených jazykových schopností a psychických osobitostí. Vzhľadom na tieto skutočnosti vzdelávacie štandardy obsahujú reálne ciele založené na princípoch postupného rozvíjania vedomostí, zručností a návykov. Očakávané výsledky spĺňajú požiadavku veku primeranej náročnosti.

Jazyk a komunikácia sú základnými nástrojmi na dorozumievanie, myslenie a uvedomelý emocionálny prejav. Vzhľadom na to pokrýva táto oblasť pomerne rovnomerne väčšinu kľúčových kompetencií. Pre monolingválne deti je komunikačným jazykom materinský jazyk. V prípade bilingválnych detí je výber a preferencia komunikačného jazyka ovplyvnená najmä jazykovým prostredím. Vplyv majoritného jazyka na používanie materinského jazyka bilingválnych detí sa mení v závislosti od veku dieťaťa, čomu je potrebné prispôbiť ciele a obsah učiva v jednotlivých ročníkoch primárneho a sekundárneho stupňa vzdelávania.

ZÁKLADNÉ CIELE
● položiť základy komunikačných zručností žiakov
● rozvíjať vyjadrovacie schopnosti žiakov
● rozvíjať čitateľské kompetencie žiakov
● od spontánneho používania materinského jazyka žiakmi pokračovať k jeho uvedomenému osvojovaniu
● vychovávať žiakov k úcte k materinskému jazyku
● zvládnuť základy pravopisnej a výslovnostnej formy
● používať masmediálne informácie a digitálne technológie

Na primárnom stupni vzdelávania sa kladie dôraz na tvorbu elementárnej jazykovej, rečovej a čitateľskej kompetencie žiakov potrebnej na zvládnutie základov pravopisnej a výslovnostnej normy. Kľúčovým bodom je dosiahnuť pozitívny postoj žiakov k čítaniu a literatúre, osvojiť si základy spisovnej podoby materinského jazyka, od spontánneho používania pokračovať k uvedomenému osvojovaniu si materinského jazyka.

Na sekundárnom stupni je cieľom dosiahnuť takú úroveň jazykových a rečových zručností v materinskom jazyku, aby žiaci zvládli každú komunikačnú situáciu. Dôraz je kladený na rozvoj tých kompetencií, ktoré rozvíjajú čitateľskú gramotnosť a tvorbu ústnych a písomných komunikátov. Pri rozvíjaní týchto kompetencií je potrebné zohľadniť kognitívnu úroveň a vekové osobitosti, ako i študijné prostredie žiaka, najmä obmedzenú až nulovú

možnosť získania odbornej prípravy od pedagóga. Zo sociálneho hľadiska je potrebné vychovávať žiakov k úcte k materinskému jazyku a k rozvoju osobnej a národnej identity, pričom je dôležité uvedomovať si špecifiká dvojjazyčného prostredia a dvojjazyčnosti žiakov.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE¹
● psychomotorické kompetencie   ❖ prejavuje grafomotorickú gramotnosť   <i>(psychomotorické kompetencie sú zaradené medzi kompetencie vzhľadom na vývinové špecifiká v pridanom 0. ročníku)</i>
● osobnostné kompetencie: ❖ uvedomuje si vlastnú identitu
● sociálne kompetencie   ❖ správa sa empaticky k svojmu okoliu   ❖ nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými   ❖ akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti   ❖ vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovanou písomnou aj ústnou formou
● komunikačné kompetencie   ❖ vedie monológ a vedie dialóg a rozhovor   ❖ vyjadruje sa súvisle, výstižne, kultivovanou písomnou aj ústnou formou   ❖ rozumie rôznym typom textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie

¹ Klúčové kompetencie v tomto dokumente sú v súlade s ISCED.

❖ prejavuje záujem o formu medzikultúrnej komunikácie
● kognitívne kompetencie   ❖ hľadá a objavuje súvislosti medzi jednotlivými informáciami
● učebné kompetencie   ❖ prejavuje zvedavosť a spontánny záujem o spoznávanie nového   ❖ učí sa spontánne (vlastnou zvedavosťou) aj zámerne (pod vedením učiteľa)   ❖ naučí sa pracovať s knihou, učebnými pomôckami   ❖ vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva ich pri svojom učení a v iných činnostiach
● informačné kompetencie   ❖ využíva rôzne zdroje získavania a zhromažďovania informácií   ❖ dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií   ❖ chápe rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom
● kompetencia vnímania a chápania kultúry   ❖ cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY PRE PRIMÁRNY STUPEŇ

Nultý ročník

Hlavným cieľom predmetu slovenský jazyk a literatúra pre žiakov plniacich si povinnú školskú dochádzku mimo územia SR v nultom ročníku je zabezpečiť žiakovi takú úroveň znalosti slovenského jazyka, aby bol schopný pri nástupe do 1. ročníka zvládnuť učivo predmetu slovenský jazyk a literatúra. Základom vzdelávania je vytváranie, upevňovanie a rozvoj slovnej zásoby. Dôraz sa kladie na spisovnú výslovnosť. Znalosti získané v jazykovej výchove vytvárajú predpoklad na úspešnú komunikáciu s ľuďmi, na citlivé a estetické vnímanie okolitého sveta i samého seba.

Opierame sa aj o znalosti a zručnosti žiakov získané v predškolských zariadeniach, v krajine pobytu. K rozvoju jazyka pomáha aj spolupráca s rodičmi (opatrovníkmi). Pomocou rozprávok, príbehov, hier, hudobných, výtvarných a pohybových aktivít sa u žiaka buduje vzťah k prírode, umeniu, k porozumeniu sveta a seba samého, kladie sa dôraz na upevňovanie slovenskej kultúrnej identity.

Slovenský jazyk a literatúra – 0. ročník

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 0. ročníka
GRAMATIKA – prípravné obdobie
Žiak: ● rozumie spisovnej podobe jazyka v obsahovo blízkych témach,   ● vie rozlišovať mužský a ženský rod,   ● vie s pomocou učiteľa používať správne osoby pri časovaní slovíes,

- vie správne používať predložky pomocou vizualizácie,
- pozná bežne používané antonymá.

KOMUNIKAČNÉ ZRUČNOSTI

Žiak:

- rozlišuje vzťahy – formálne a neformálne (tykanie a vykanie),
- vie zvoliť vhodné oslovenie (známa alebo neznáma osoba),
- vie zvoliť vhodný pozdrav (uvítanie, rozlúčenie),
- dodržiava základné pravidlá komunikácie – keď druhý hovorí, neskáče do reči,
- vie vyjadriť svoje potreby a želania,
- nadväzuje kontakt s osobami hovoriacimi po slovensky – pozdravy (Ahoj, Dovidenia!, Dobrý deň!, Dobrý večer!, Dobrú noc!) oslovenia (pán/pani, teta/ujó), predstavovanie sa (Volám sa...),
- snaží sa vyvíjať vlastnú iniciatívu komunikovať v materinskom jazyku aj mimo rodiny.

VÝSLOVNOSŤ

Žiak:

- vyslovuje zreteľne všetky hlásky a hláskové skupiny okrem problematických spoluhlások (sykaviek, slabikotvorných spoluhlások r, ř, l, ḷ, a pod.) v závislosti od majoritného jazykového prostredia.

PÍSANIE – prípravné obdobie

Žiak:

- si osvojí zručnosti a návyky správneho písania,

- získa a zdokonaľuje si predpoklady na konkrétne písanie – uvoľňovacie cviky, grafomotorické cvičenia,
- vie písať tvary podľa predlohy ,
- vie napísať svoje krstné meno.

ČÍTANIE – prípravné obdobie

Žiak:

- vie správne vyslovovať hlásky na základe vzorového prednesu, sluchovo ich rozlišovať v slove,
- nacvičuje si schopnosť reprodukcie počutého textu,
- pozná ústne formy spoločenského styku: prosba, poďakovanie, pozdravy a oslovenia,
- pozná naspamäť aspoň jednu pieseň, báseň alebo riekanku v slovenskom jazyku,
- pozná rozprávky známe v materinskom a zároveň aj v majoritnom jazyku dieťaťa (Červená čiapočka, Popoluška, Rozprávka o kozliatkach,...),
- vie porozprávať príbeh podľa obrázka,
- dokáže zoradiť obrázky podľa časovej postupnosti deja,
- dokáže reprodukovať význam počutého textu pomocou vhodne kladených otázok.

Slovenský jazyk a literatúra – 1. ročník

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 1. ročníka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
ČÍTANIE	
Žiak: ● ovláda tlačенú formu slovenskej abecedy, ● vie používať rozlišovacie znamienka (dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky), ● vie identifikovať základné rozdiely medzi slovenským jazykom a vyučovacím jazykom (v závislosti od krajiny pobytu).	● abeceda ● diakritické (rozlišovacie) znamienka ● slovenský a vyučovací jazyk
Žiak: ● vie sluchovo rozlišovať hlásky v slove, ● vie zrakovo rozlišovať písmená, ● vie spájať hlásky do slabík, ● vie hovoriť slovo po slabikách, ● vie určovať počet slabík v slove.	● hláska ● písmeno ● slabika ● slovo

Žiak: • intonačne správne číta oznamovacie a opytovacie vety, • pozná funkciu interpunkčných (rozdeľovacích) znamienok – bodka, čiarka, otáznik, výkričník..	• Interpunkčné (rozdeľovacie) znamienka na konci vety
Žiak: • vie porozprávať krátky príbeh na základe obrázkov, • vie porozprávať o nejakej udalosti/prerozprávať udalosť s časovou a logickou postupnosťou.	• rozprávanie • príbeh
PÍSANIE	
Žiak: • vie prepisovať tlačené písmená, • vie písať slovenskú abecedu podľa diktovania, • vie prepísať písmená, slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy, • vie písať prvé slovo vety s veľkým písmenom.	• tlačené písmená slovenskej abecedy • písmeno, slabika, slovo, veta, text

POČÚVANIE

Žiak:

- vie uvedomelo prijímať informácie v rozprávaní učiteľa (spolužiaka),
  - vie si vyžiadať informácie
  - vie pracovať podľa inštrukcií učiteľa.
- informácia

Slovenský jazyk a literatúra – 2. ročník.

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 2. ročníka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
GRAMATIKA	
Žiak: • vie rozlíšiť hlásku a písmeno, • vie rozčleniť slovenské hlásky a • pozná funkciu slabikotvorných spoluhlások • pozná slová obsahujúce samohlásku ä.	• hláska a písmeno • systém slovenských hlások: samohlásky (krátke, dlhé), spoluhlásky (tvrdé, mäkké), dvojhlásky • slabikotvorné r, ř, l, ĺ • samohláska ä
Žiak: • vie písať i, í po mäkkých spoluhláskach a y, ý po tvrdých spoluhláskach v koreni slov.	• písanie i, í po mäkkých spoluhláskach a y, ý po tvrdých spoluhláskach v koreni slov
Žiak: • vie písať d', t', ň, ľ s mäkčeňom a bez mäkčeňa pred e/é, i/í, ia, ie, iu.	• písanie spoluhlások d', t', ň, ľ s mäkčeňom a bez mäkčeňa pred e, i, ia, ie, iu

Žiak: • vie rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa zapisujú dvomi písmenami (dz, dž, ch).	• zápis hlások ch, dz a dž
Žiak: • vie z hlások tvoriť slabiky, zo slabík slová a zo slov vety, • vie rozdeliť vety na slová, slová na slabiky a slabiky na hlásky.	• hláska, slabika, slovo a veta.
Žiak: • vie s pomocou učiteľa tvoriť gramaticky správne vety, • vie písať veľké písmená na začiatku vety, • rozlišuje druhy viet podľa obsahu (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie vety), • pozná rozdeľovacie znamienka, ktoré sa používajú na konci jednotlivých druhov viet podľa obsahu.	• jednoduchá veta • druhy viet • rozdeľovacie znamienka: bodka, otáznik, výkričník

SLOH

Žiak:

- dokáže porozprávať vlastný zážitok,
- vie prerozprávať obsah z krátkeho prečítaného textu.
- rozprávanie (ústne)

LITERÁRNA VÝCHOVA

Žiak:

- vie odlišiť poéziu od prozaického textu (nepoužíva pojem poézia, próza),
- vie odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v básni,
- vie identifikovať v básni strofu, rým, verš,
- zarecitovať báseň pre deti podľa vlastného výberu od jedného zo slovenských autorov (napr. Mária Rázusová-Martáková, Krista Bendová, Milan Rúfus).
- báseň
- strofa, rým, verš

Slovenský jazyk a literatúra – 3. ročník

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 3. ročníka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
GRAMATIKA	
Žiak: • vie rozlíšiť tlačенú abecedu a písanú podobu slovenskej abecedy, • vie zoradiť slová v abecednom poradí.	• abeceda
Žiak: • vie rozdeliť slová na slabiky, • vie, že spoluhláska l, ľ a r, r môže nahradiť samohlásku a vytvoriť slabiku.	• slovo, slabika • slabikotvorné spoluhlásky
Žiak: • vie rozoznať obojaké spoluhlásky a vie ich vymenovať, • vie, že po obojakých spoluhláskach píšeme i/í alebo y/ý.	• obojaké spoluhlásky
Žiak: • vie vymenovať základné vybrané	• vybrané slová po obojakých

slová po obojakých spoluhláskach a chápe ich význam.	spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z)
SLOH	
Žiak: • vie podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v telefónnom zozname a encyklopédiách.	• encyklopédia • telefónny zoznam
ČÍTANIE A LITERÁRNA VÝCHOVA	
Žiak: • pozná rozdiel medzi ľudovou rozprávkou a autorskou rozprávkou, • vie porozprávať dej rozprávky, • vie vymenovať názvy niektorých rozprávkových kníh slovenských autorov (napr. Mária Ďuričková, Ľubomír Feldek, Daniel Hevier, Krista Bendová, Vincent Šikula).	• ľudová rozprávka • autorská rozprávka

Slovenský jazyk a literatúra – 4. ročník

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 4. ročníka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
GRAMATIKA	
Žiak: • ovláda pravopis základných vybraných slov, • vie s pomocou učiteľa v texte identifikovať príbuzné slová, chápe ich súvislosť so základnými vybranými slovami a ich význam.	• vybrané slová • príbuzné slová k vybraným slovám
Žiak: • vie tvoriť nové slová pomocou rôznych predpôn.	• tvorenie slov predponami
Žiak: • vie identifikovať priamu reč v hovorenom prejave, • vie na základe úvodzoviek a uvádzacej vety identifikovať priamu reč v texte.	• priama reč • uvádzacia veta, úvodzovky

Žiak: • ovláda krátku jednoduchú definíciu podstatných mien, • vie rozdeliť podstatné mená na všeobecné a vlastné, • vie uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach národov.	• podstatné mená • rozdelenie podstatných mien • vlastné podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov
Žiak: • ovláda krátku jednoduchú definíciu prídavných mien, • vie vyhľadať prídavné mená v texte.	• prídavné mená
Žiak: • ovláda krátku jednoduchú definíciu zámen, • vie vyhľadať zámená v texte.	• zámená
Žiak: • ovláda krátku jednoduchú definíciu čísloviek, • vie vyhľadať číslovky v texte.	• číslovky
Žiak: • ovláda krátku jednoduchú definíciu slovies, • pozná funkciu slovies v texte a vie	• slovesá

ich vyhľadať.	
SLOH	
Žiak: • vie identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, • vie rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, • vie sa predstaviť prostredníctvom vizitky, • vie si vyrobiť vizitku pre seba.	• vizitka
ČÍTANIE A LITERÁRNA VÝCHOVA	
Žiak: • pozná rozdiely medzi rozprávkou a povest'ou, • vie prerozprávať obsah konkrétnej povesti, • vie vysloviť vlastný názor na konkrétnu povest', • vie vymenovať 2 autorov slovenských povestí (napr. Jonáš Záborský, Pavol Dobšinský, Mária Ďuríčková, Ondrej Sliacky, Anton Marec).	• povest' (pozn. zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)

VZDELÁVACIE ŠTANDARDY PRE SEKUNDÁRNY STUPEŇ

Slovenský jazyk a literatúra – 5. ročník

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
GRAMATIKA	
Žiak: • vie vymenovať znelé a neznelé spoluhlásky, • ovláda správnu výslovnosť znelých a neznelých spoluhlások na konci, v strede slov a na hranici dvoch slov, • vie, že pravidlo o spodobovaní platí len pre výslovnosť.	• znelé a neznelé spoluhlásky • spodobovanie
Žiak: • vie správne intonovať všetky druhy viet podľa obsahu a uplatňovať správnu melódiu reči a slovný prízvuk, • pri čítaní uplatňuje primeranú silu hlasu a tempo reči,	• melódia vety • hlavný slovný prízvuk • opytovacia, rozkazovacia, oznamovacia veta • prestávka, sila hlasu , tempo

• dodržiava pravidlo o rytmickej krátení.	
Žiak: • vie určovať gramatické kategórie podstatných mien.	• podstatné mená: rod, číslo a pád
Žiak: • vie určiť gramatické kategórie prídavných mien na základe zhody s podstatným menom.	• prídavné mená: rod, číslo a pád • zhoda s podstatným menom
Žiak: • identifikuje zámená v texte.	• zámená
Žiak: • vie vyhľadať slovesá v texte, • vie vytvoriť tvar neurčitku sloves.	• slovesá • neurčitok
Žiak: • vie vyhľadať číslovky v texte.	• číslovky
Žiak: • vie triediť slovné druhy na ohybné a neohybné, • vie vymenovať neohybné slovné druhy a pozná ich funkciu v jazyku,	• neohybné slovné druhy • funkcia neohybných slovných druhov v jazyku

• vie identifikovať neohybné slovné druhy v texte .	
SLOH	
Žiak: • Vie porozprávať udalosť alebo zážitok zo života podľa série obrázkov, na základe vopred vytvorenej osnovy, • porozprávať dej podľa časovej postupnosti.	• rozprávanie písomne • osnova (úvod, jadro, záver) • časová postupnosť
LITERÁRNA VÝCHOVA	
• pozná pôvod komiksu, • vie, že v komikse je dej sprostredkovaný bez rozprávača prostredníctvom priamej reči v bublinách, • vie sám alebo s pomocou nakresliť krátky komiks a napísať k nemu vhodný text.	• komiks

Slovenský jazyk a literatúra – 6. ročník

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 6. ročníka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
GRAMATIKA	
Žiak: • vie odlíšiť používanie interpunkčných znamienok vo vyučovacom jazyku krajiny pobytu a v slovenskom jazyku, • vie v texte identifikovať priamu reč.	• bodka, čiarka, otáznik, výkričník, • priama reč – úvodzovky
Žiak: • pozná jazykové slovníky a vie s nimi pracovať.	• výkladový a frazeologický slovník
Žiak: • vie rozlíšiť základové slovo, odvodené slovo, • vie s pomocou učiteľa identifikovať základ slova, predponu, príponu, • ovláda základy tvorenia slov predponami: vy-, na-, za-, pri-, pre-, pra-, u-, z-, zo-, s-, so- ,	• tvorenie slov: odvodzovaním, skladaním • základové slovo, odvodené slovo • základ slova, predpona, prípona

• vie s pomocou učiteľa uviesť príklady na slová s predponami.	
Žiak: • vie pomenovať pády • vie používať pádové otázky.	• pády: nominatív, genitív, datív, akuzatív, lokál, inštrumentál
Žiak: • vie v texte identifikovať akostné prídavné mená a vie ich stupňovať.	• akostné prídavné mená • stupňovanie prídavných mien
Žiak: • vie v texte rozlíšiť osobné základné a osobné prívlastňovacie zámená.	• osobné zámená: základné a prívlastňovacie
Žiak: • vie v texte rozlíšiť základné a radové číslovky.	• číslovky: základné a radové
Žiak: • vie časovať slovesá v 1., 2., a 3. osobe jednotného a množného čísla, • pozná neplnovýznamové sloveso byť.	• slovesá: časovanie • neplnovýznamové sloveso byť

SLOH

Žiak:

- vie začať rozhovor,
- vie formulovať a klásť otázky,
- vie počúvať partnera v rozhovore a ukončiť rozhovor.

- rozhovor

LITERÁRNA VÝCHOVA

Žiak:

- vie charakterizovať baladu,
- pozná aspoň dvoch slovenských autorov balád.

- balada

Žiak:

- vie definovať bájku jej charakteristickými znakmi,
- pozná aspoň dve bájky od slovenských autorov.

- bájka

Slovenský jazyk a literatúra – 7. ročník

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
GRAMATIKA	
Žiak: • ovláda delenie podstatných mien na konkrétne a abstraktné, • vie rozlíšiť životné a neživotné podstatné mená a zaradiť ich ku skloňovacím vzorom, • vie skloňovať podstatné mená.	• podstatné mená: konkrétne, abstraktné • podstatné mená: životné a neživotné • skloňovanie podstatných mien: skloňovacie vzory: chlap, hrdina, dub, stroj; žena, ulica, dlaň, kosť; mesto, srdce, vysvedčenie, dievča.
Žiak: • vie v texte identifikovať opytovacie a ukazovacie zámená.	• zámená: opytovacie a ukazovacie
Žiak: • vie v texte určiť príslovky, • vie v texte určiť predložky, • vie v texte určiť spojky, • vie v texte určiť citoslovčia.	• neohybné slovné druhy: príslovky, predložky, spojky, citoslovčia

SLOH

Žiak:

- vie vytvoriť projekt na danú tému (primerane k veku a jazykovým schopnostiam žiaka) a odprezentovať ho.

- projekt

LITERÁRNA VÝCHOVA

Žiak:

- pozná štúrovských autorov (Ľudovít Štúr, Ján Botto, Janko Kráľ, Janko Matúška, Andrej Sládkovič),
- vie charakterizovať 2 diela od štúrovských autorov na základe výberu učiteľa.

- literatúra štúrovských autorov

Slovenský jazyk a literatúra – 8.ročník

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 8. ročníka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
GRAMATIKA	
• Žiak: • vie skloňovať zvieracie podstatné mená, • chápe dôležitosť gramatickej zhody medzi podstatnými menami a prídavnými menami pre porozumenie textu.	• podstatné mená: skloňovanie zvieracích podstatných mien • gramatická zhoda (rod, číslo, pád) medzi podstatnými menami a prídavnými menami
Žiak: • vie identifikovať prívlastňovacie prídavné mená v texte, • vie skloňovať prívlastňovacie prídavné mená.	• prídavné mená: prívlastňovacie • skloňovanie prívlastňovacích prídavných mien podľa skloňovacích vzorov: otcov, matkin, páví
Žiak: • Vie v texte identifikovať plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá a vysvetliť ich funkciu	• slovesá: plnovýznamové a neplnovýznamové • funkcia plnovýznamových

v texte.	a neplnovýznamových slovies v texte • jednoduchý a zložený slovesný tvar
Žiak: • dokáže v texte identifikovať spojky.	• spojky
Žiak: • dokáže s pomocou učiteľa identifikovať v texte častice.	• častice
Žiak: • dokáže v texte nájsť príslovky a určiť ich druh.	• príslovky: miesta, času, spôsobu, príčiny
SLOH	
Žiak: • vie vytvoriť statický opis predmetu, ilustrácie, osoby, zvieratá .	• opis: statický opis predmetu, ilustrácie, osoby, zvieratá
Žiak: • vie vytvoriť príhovor na zadanú tému.	• príhovor
LITERÁRNA VÝCHOVA	
Žiak: • pozná predstaviteľov realizmu	• slovenská realistická literatúra: próza

v slovenskej literatúre – prozaikov (napr. Martin Kukučín, Jozef Gregor Tajovský, Jozef Čiger Hronský), • vie charakterizovať 1 realistické prozaické dielo slovenského autora na základe výberu učiteľa.	

Slovenský jazyk a literatúra – 9.ročník

Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
GRAMATIKA	
Žiak: • dokáže odlišiť holú vetu od rozvitej a chápať ich využitie v umeleckom a vecnom texte.	• veta: holá a rozvitá
Žiak: • vie v texte s pomocou učiteľa vyhládať metaforu, • vie v texte s pomocou učiteľa vyhládať frazeologizmus, • vie v texte s pomocou učiteľa identifikovať príslovie, • vie v texte s pomocou učiteľa identifikovať porekadlo, • vie v texte s pomocou učiteľa identifikovať pranostiku, • vie identifikovať hádanku, • vie v texte s pomocou učiteľa vyhládať združené pomenovanie.	• nepriame pomenovania: metafora, frazeologizmus, príslovie, porekadlo, pranostika • združené pomenovanie • malé formy ústnej ľudovej slovesnosti: príslovie, porekadlo, pranostika, hádanka • združené pomenovanie

SLOH

Žiak:

- vie zostaviť životopis,
- vie zostaviť motivačný list.
- životopis
- motivačný list

LITERÁRNA VÝCHOVA

Žiak:

- pozná predstaviteľov dramatického žánru v slovenskej literatúre (napr. Ján Chalupka, Jozef Gregor Tajovský, Pavol Országh Hviezdoslav, Ján Palárik),
- vie charakterizovať 2 vybrané dramatické diela od slovenského autora na základe výberu učiteľa.
- dráma